



STORTINGET

Innst. 167 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Prop. 63 L (2020–2021)

Innstilling fra næringskomiteen om Lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med utgifter til innreisekarantene ved bruk av arbeidskraft fra utlandet

Til Stortinget

Sammendrag

Nærings- og fiskeridepartementet foreslår i proposisjonen en lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med utgifter til innreisekarantene ved bruk av arbeidskraft fra utlandet. Formålet med loven er å etablere en midlertidig ordning for tilskudd til foretak med merkostnader som følge av innreisekarantene i forbindelse med covid-19 (tilskuddsordningen).

Ordnningen er nærmere omtalt i Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021). Formålet med tilskuddsordningen er å avhjelpe den krevende situasjonen foretak står i, og opprettholde produksjonen i foretak som er avhengige av utenlandsk arbeidskraft, til tross for strenge karantene-regler som følge av koronavirusutbruddet og smitteverntiltak i Norge.

Departementet viser til at foretakene har økte utgifter i forbindelse med innreisekarantene som følge av krav etter smittevernloven eller forskrift med hjemmel i smittevernloven. Tilskuddsordningen vil dekke deler av disse utgiftene. Ordnningen gjelder kun de tilfeller hvor innreisekarantenen gjennomføres i regi av foretaket, og begrenses oppad av foretakets merkostnader knyttet til karanteneutgifter. Ordnningen bygger i stor grad på forslaget til ny lov om midlertidig kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020,

jf. Prop. 31 L (2020–2021), som igjen bygger på den tidligere midlertidige tilskuddsordningen for foretak med stort omsetningsfall, som løp ut august 2020, jf. Prop. 70 LS (2019–2020).

Departementet legger opp til en annen modell for beregning av tilskudd sammenlignet med de to generelle kompensasjonsordningene. Mens de to generelle kompensasjonsordningene krever et stort omsetningsfall og legger opp til å dekke deler av foretakets faste kostnader, vil ordningen foreslått i Prop. 63 L (2020–2021) dekke en del av merkostnadene foretak har hatt knyttet til krav om innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft. Støtten vil utbetales som et sjablongmessig beløp per arbeidstaker eller oppdragstaker per døgn i innreisekarantene.

Departementet foreslår at Brønnøysundregistrene skal forvalte ordningen. Brønnøysundregistrene forvalter også ny generell kompensasjonsordning. Valg av forvalter for disse ordningene medfører en endring fra den tidligere generelle kompensasjonsordningen, hvor Skatteetaten var forvalter og bestemmelsene var utformet ut fra skattelovgivningens bestemmelser om saksbehandling. Bestemmelsene i dette lovforslaget utformes, i likhet med forslag til lov om ny generell kompensasjonsordning, for å utfylle forvaltningslovens bestemmelser om saksbehandling.

De budsjettmessige konsekvensene og de økonomiske rammene for ordningen fremgår av Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021). Departementet vil fastsette en forskrift som utfyller loven med bakgrunn i Stortingets behandling av lovforslaget og budsjettforslaget.

Departementet viser til at ordningen må utformes slik at den er i tråd med EØS-reglene om offentlig støtte. Departementets vurdering er at EØS-avtalen artikkel 61 (2) (b) åpner for at det etableres kompensasjonsordning

ger der foretak som har lidt et tap på grunn av en eksepsjonell hendelse, slik som utbruddet av koronavirus, kompenseres for hele eller deler av sitt tap som følge av den eksepsjonelle hendelsen.

Det foreslås at loven trer i kraft straks.

Den nærmere bakgrunnen for og innholdet i lovfor-
slaget fremgår av proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsunn Lyngedal, Cecilie Myrseth, Nils Kristen Sandtrøen og Terje Aasland, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Guro Angell Gimse, Kårstein Eidem Løvaas og Tom-
Christer Nilsen, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen og Bengt Rune Strifeldt, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen og lederen Geir Pollestad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, viser til at de økonomiske rammene for ordningen er behandlet som en del av statsbudsjettet.

Komiteen viser til at Prop. 63 L (2020–2021) omhandler vurdering av delvis dekning av kostnader til foretak for utgifter til innreisekarantene ved bruk av arbeidskraft fra utlandet.

Komiteen viser til at denne loven bygger på lov 17. april 2020 nr. 23 om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall og forslaget til ny lov om midlertidig kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020, jf. Prop. 31 L (2020–2021).

Komiteen viser videre til at det til tross for en svært kort høringsfrist har kommet inn flere høringsuttalelser til departementet. Komiteen har merket seg disse.

Gode og effektive karanteneordninger er viktig for å hindre at smitte importeres til landet. Det er ikke rett at bedriftene alene bærer kostnadene ved dette. På denne bakgrunn slutter komiteen seg til regjeringens forslag til lovtekst.

Komiteen viser også til at ordningen er omtalt i Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021) jf. Innst. 8 S (2020–2021). Her er det avsatt 480 mill. kroner til ordningen over kap. 900 post 80.

Komiteen merker seg at ordningen ikke er ment å gi full kostnadsdekning, og støtter dette. Det er et økonomisk incentiv til å begrense bruken av arbeidskraft fra utlandet under pandemien. Komiteen understreker at ordningen skal være næringsnøytral. Komiteen viser til at det i den korte høringsrunden er kommet flere høringsinnspill, og at disse også vurderes når forskrif-

ter om den nærmere utformingen av ordningen skal vedtas.

Komiteen viser til at det i § 3 legges opp til at forvaltningslovens regler for klagerett skal gjelde. Det innebærer en klagefrist på 3 uker. Komiteen merker seg at det i § 3 tredje ledd foreslås en hjemmel hvor departementet kan gi forskrift om saksbehandlingen i saker etter loven, herunder at reglene i forvaltningsloven kan fravikes. Komiteen mener at denne adgangen bør brukes til å fastsette en klagefrist på 6 uker.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti understreker at krisehåndteringen må være rettferdig, og at sikkerhetsnettet må gjelde for både bedrifter og arbeidsplasser. Når fellesskapet stiller enda kraftigere opp, må vi stille krav som sikrer sosial rettferdighet.

Disse medlemmer vil derfor stille krav om at virksomheter som mottar støtte, ikke kan foreta oppsigelser eller aksjetilbakekjøp eller betale ut utbytter eller bonus til ledere.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fastsette i forskrift at det stilles vilkår om at bedrifter som mottar støtte, ikke kan foreta oppsigelser i perioden foretaket mottar støtte. Videre skal det ikke være adgang til å foreta aksjetilbakekjøp, betale ut utbytter eller bonus til ledende ansatte, eller øke lederlønninger eller styrehonorar i perioden foretaket mottar støtte eller i 2021. Endelig skal det stilles krav om at foretaket ikke kan ha morselskap i tredjelandsjurisdiksjoner som er på EUs svarteliste over ikke-samarbeidende jurisdiksjoner og Skattedirektoratets liste over lavskatteland.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at midlertidig tilskuddsordning for foretak med utgifter til innreisekarantene ved bruk av arbeidskraft fra utlandet gjelder kun de tilfeller hvor innreisekarantenen gjennomføres i regi av bedriften, og begrenses oppad av bedriftens dokumenterte merkostnader knyttet til å følge krav etter smittevernloven eller forskrift med hjemmel i smittevernloven. Tilskuddet er således til dekning av merutgifter bedriften allerede har hatt, og vil heller ikke innebære full kostnadsdekning. Det vil i den forbindelse ikke være verken rimelig eller ønskelig å stille slike omfattende krav som Arbeiderpartiet og sosialistisk Venstreparti foreslår. F.eks. vil et krav om ikke å foreta oppsigelser kunne virke mot sin hensikt, da dette kan føre til at bedrifter går konkurs fortere enn de ellers ville gjort med de tap av arbeidsplasser det medfører.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at ordningen etter § 2 andre ledd skal gjelde i perioden til 28. februar. Disse medlemmer viser til at dette gir for dårlig forutsigbarhet, og at dersom behovet for karantene forsvinner, vil også behovet for å søke om tilskudd falle bort. Så lenge kompensasjonen ikke fullt ut dekker kostnadene ved karantene, er det ingen fare for at det vil være økonomiske incentiver til å velge arbeidskraft fra land underlagt strenge karanteneregimer fremfor ansatte fra Norge og fra land uten karantene for innreise til Norge.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«§ 2 andre ledd skal lyde:

Tilskuddsordningen gjelder perioden fra 1. november 2020 til 30. april 2021. Departementet kan i forskrift forlenge ordningens varighet.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig folkeparti, viser til at loven regulerer en støtteordning opprettet for å håndtere en ekstraordinær situasjon, og det følger derfor naturlig at tilskuddsordningen har begrenset varighet. Varigheten på ordningen følger vedtak fastlagt ved behandlingen av Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), og lovforslaget reflekterer dette. Flertallet viser for øvrig til svarbrev fra næringsministeren av 13. desember 2020, hvor det fremkommer at det kan bli aktuelt å videreføre ordningen dersom flertallet av personer som ankommer landet på dette tidspunktet, fortsatt må i karantene.

Flertallet viser til at lovforslaget § 2 annet ledd fastsetter at departementet i forskrift kan forlenge ordningens varighet.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fastsette i forskrift at det stilles vilkår om at bedrifter som mottar støtte, ikke kan foreta oppsigelser i perioden foretaket mottar støtte. Videre skal det ikke være adgang til å foreta aksjetilbakekjøp, betale ut utbytter eller bonus til ledende ansatte, eller øke lederlønninger eller styrehonorar i perioden foretaket mottar støtte eller i 2021. Endelig skal det stilles krav om at foretaket ikke kan ha morselskap i tredjelandsjurisdiksjoner som er på EUs svarteliste over ikke-samarbeidende jurisdiksjoner og Skattedirektoratets liste over lavskattelend.

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

§ 2 andre ledd skal lyde:

Tilskuddsordningen gjelder perioden fra 1. november 2020 til 30. april 2021. Departementet kan i forskrift forlenge ordningens varighet.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om midlertidig tilskuddsordning for foretak med utgifter til innreisekarantene ved bruk av arbeidskraft fra utlandet

§ 1. Lovens formål

(1) Formålet med loven er å etablere en midlertidig ordning for tilskudd til foretak med merkostnader som følge av innreisekarantene i forbindelse med covid-19.

§ 2. Virkeområde

(1) Loven gjelder på norsk territorium, herunder på Svalbard. Departementet fastsetter i forskrift særlige vilkår for at foretak på Svalbard kommer inn under ordningen.

(2) Tilskuddsordningen gjelder perioden fra 1. november 2020 til 28. februar 2021. Departementet kan i forskrift forlenge ordningens varighet.

§ 3. Forvaltning av ordningen og forholdet til forvaltningsloven

(1) Forvaltningsloven gjelder for behandling av saker etter loven.

(2) Brønnøysundregistrene er tilskuddsmyndighet, og departementet er klageinstans.

(3) Departementet kan gi forskrift om saksbehandlingen i saker etter loven, herunder utfylle og fravike bestemmelsene i forvaltningsloven.

§ 4. Søknad om tilskudd, bekreftelse og opplysningsplikt

(1) Tilskudd etter denne loven gis etter søknad.

(2) Den som søker om tilskudd etter denne loven, skal gi riktige og fullstendige opplysninger. Søkeren skal opptre aktsomt og lojalt, og skal varsle tilskuddsmyndigheten om eventuelle feil.

(3) Departementet gir forskrift om krav til søknaden, herunder om hvordan opplysninger skal gis, nærmere vilkår for leveringsmåte og format, hvilke opplysninger søknaden skal inneholde, om frister, om krav til dokumentasjon for søker, om bekreftelse av opplysnin-

ger fra revisor eller regnskapsfører og om opplysningsplikt for den som har mottatt tilskudd.

§ 5. *Vilkår for tilskudd*

(1) Foretak som oppfyller følgende vilkår, kan få tilskudd:

- a. Foretaket må være registrert i Foretaksregisteret med hjemmel i foretaksregisterloven § 2-1, og enkeltpersonforetak registrert i Enhetsregisteret.
- b. Foretaket må være skattepliktig til Norge, jf. skatteloven § 2-2 første ledd, eller deltakerne i foretaket må være skattepliktig til Norge for selskapets inntekter, jf. skatteloven § 2-2 tredje ledd. Ordningen omfatter også tilfeller der foretaket eller foretakets eier skattlegges i Norge for virksomhet her etter skatteloven § 2-3 første ledd bokstav b.
- c. Foretaket har ansatte. Dette vilkåret gjelder ikke for enkeltpersonforetak og ansvarlige selskap der foretakets inntekt er innehavers eller minst en av deltagerens hovedinntekt.
- d. Foretaket må oppfylle følgende vilkår i, eller i medhold av, smittevernloven:
 - i) Foretaket har i perioden som det søkes tilskudd for, hatt arbeids- eller oppdragstakere som var underlagt krav om innreisekarantene.
 - ii) Arbeids- eller oppdragstaker som nevnt i bokstav d i) gjennomførte ikke karanteneoppholdet på karantenehotell.
 - iii) Foretaket som arbeids- eller oppdragsgiver var ansvarlig for gjennomføringen av karanteneoppholdet på egnet oppholdssted.
- e. Foretaket har i perioden det søkes tilskudd for hatt merkostnader knyttet til krav om innreisekarantene i, eller i medhold av, smittevernloven.
- f. Foretaket utøver lovlig aktivitet.
- g. Foretaket er ikke under konkursbehandling, besluttet avviklet eller besluttet tvangsoppløst etter reglene i kapittel 16 i aksjeloven eller allmennaksjeloven.

(2) Departementet gir forskrift til utfylling av denne paragrafen og fastsetter nærmere vilkår for tilskudd, herunder krav til innreisekarantene i, eller i medhold av, smittevernloven, krav til gjennomføring av karanteneoppholdet, definisjon og beregning av merkostnader til innreisekarantene i, eller i medhold av, smittevernloven.

§ 6. *Tilskuddets størrelse*

(1) Tilskudd beregnes etter antall arbeidstakere eller oppdragstakere under innreisekarantene som omfattes av § 5 (1) bokstav d. Tilskuddet kan ikke overstige foretakets merkostnader knyttet til krav om innreisekarantene etter smittevernloven eller forskrift med hjemmel i smittevernloven.

(2) Tilskudd ytes etter en fast dagsats per arbeids- eller oppdragstaker, men avkortes i tråd med foretakets merkostnader.

(3) Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder regler om beregningen av tilskuddet, hvilke kostnader som omfattes, og beregning av merkostnader.

§ 7. *Innhenting av opplysninger*

(1) Tilskuddsmyndigheten kan pålegge offentlige myndigheter og private rettssubjekter, uten hinder av taushetsplikt, å gi opplysninger som er nødvendige for fastsetting av tilskudd etter denne loven og kontrollen av dette.

(2) Departementet kan gi forskrift om innhenting av opplysninger etter første ledd, herunder om hvem tilskuddsmyndigheten kan innhente opplysninger fra, overleveringsformat og hvilke opplysninger som kan innhentes.

§ 8. *Vedtak om tilskudd og utbetaling*

(1) Tilskuddsmyndigheten treffer vedtak om fastsetting av tilskudd etter denne loven. Tilskuddsmyndigheten kan treffe vedtak basert på helautomatisert saksbehandling.

(2) Departementet kan gi forskrift om utbetaling av tilskudd etter denne loven.

§ 9. *Offentliggjøring av opplysninger*

(1) Tilskuddsmyndigheten kan, uten hinder av taushetsplikt, gjøre opplysninger om tilskudd, herunder beregningsgrunnlag og tilskuddets størrelse, tilgjengelig på internett til alminnelig ettersyn. Opplysningene skal gis i søkbar form slik tilskuddsmyndigheten bestemmer.

(2) Departementet kan gi forskrift om offentliggjøring av opplysninger etter første ledd og at det kan gjøres unntak fra innsyn for dokumenter i saker om tilskuddssøknad etter denne loven.

§ 10. *Overtredelsesgebyr*

(1) Overtredelsesgebyr ilegges tilskuddsmottaker som forsettlig eller grovt uaktsomt gir tilskuddsmyndigheten uriktig eller ufullstendig opplysning, eller unnlater å gi pliktig opplysning, når vedkommende forstår eller bør forstå at det kan føre til uberettigede økonomiske fordeler.

(2) Fristen for å ilegge overtredelsesgebyr er fem år etter utløpet av den perioden vedtaket om tilskudd gjelder.

(3) Overtredelsesgebyr beregnes, avhengig av overtredelsens alvorlighetsgrad, med 30 eller 60 prosent av tilskuddet som tilskuddsmottakeren uberettiget har mottatt.

(4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om overtredelsesgebyr, herunder utmåling.

§ 11. Tilbakebetaling og innkreving

(1) Departementet kan gi forskrift om krav på tilbakebetaling og innkreving av utbetalt tilskudd og om renter og administrative sanksjoner. Departementet kan også gi forskrift om hvem som er kravsmyndighet.

(2) Krav på tilbakebetaling av tilskudd er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 12. Lovens ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

(1) Loven trer i kraft straks.
(2) Departementet kan gi forskrift om overgangsbestemmelser.

Oslo, i næringskomiteen, den 14. desember 2020

Geir Pollestad

leder og ordfører



DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Næringsministeren

NæringskomiteenStortinget

Deres ref

Vår ref

Dato

20/9956-3

13. desember 2020

Svar på spørsmål fra næringskomiteen til Prop. 63 L (2020-2021) Lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med utgifter til innreisekarantene ved bruk av arbeidskraft fra utlandet

Jeg viser til brev fra leder i næringskomiteen Geir Pollestad av 11. desember 2020. Jeg vil i det følgende besvare de spørsmål som er stilt.

- 1. Det vises til høringsinnspill fra Justis- og beredskapsdepartementet, der det pekes på at Helse- og omsorgsdepartementet har foreslått å sette egenandelen på karantenehotell til 800 kroner og at Nærings- og fiskeridepartementets tilskuddsordning avvikles.*

- a) Har Helse- og omsorgsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet vurdert hvordan karantenehotellordningen og kompensasjonsordningen virker sammen?*

Jeg kan bekrefte at Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), Justis- og beredskapsdepartementet (JD) og Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) har dialog om hvordan karantenehotellordningen og kompensasjonsordningen virker sammen.

Personer i innreisekarantene skal oppholde seg på karantenehotell i karantenetiden. Det er blant annet gitt unntak for arbeids- eller oppdragstakere som kan dokumentere at arbeids- eller oppdragsgiver har sørget for egnet oppholdssted for gjennomføring av karantenen. Ordningen med karantenehotell og NFDs midlertidige tilskuddsordning for foretak med utgifter til innreisekarantene ved bruk av arbeidskraft fra utlandet (innreisekaranteneordningen) er således gjensidig utelukkende. Det vil si at foretaket enten kan la den enkelte arbeids- eller oppdragstakeren gjennomføre karanteneoppholdet på karantenehotell eller på egnet oppholdssted og søke støtte etter innreisekaranteneordningen.

Begge ordningene legger opp til en delvis kostnadsdekning. For innreisekaranteneordningen består kostnadsdekningen i at foretakene vil ha høyere kostnader enn dagssatsen legger opp til å dekke. For karantenehotellordningen består kostnadsdekningen i at egenandelen er lavere enn de reelle kostnadene ved å gjennomføre et slikt opphold på karantenehotell. Hvordan ordningene virker sammen, herunder hvilken ordning det enkelte foretak vil foretrekke, avhenger av flere momenter. Et moment ved vurderingen vil her være størrelsen på tilskuddssatsen i innreisekaranteneordningen og egenandelen ved karantenehotell. Det vurderes videre at flere arbeidsgivere også vil legge vekt på blant annet om de allerede har investert i egnede fasiliteter, avstand til tilgjengelig karantenehotell og andre praktiske forhold.

Tilskuddssatsen fastsettes i forskrift. Ved fastsettelsen av satsen vil det blant annet bli sett hen til ordningen med karantenehotell.

b) Er det planer om å endre satsene på karantenehotell?

Satsene på karantenehotell vurderes fortløpende. Justis- og beredskapsministeren må svare på spørsmål om satsene for karantenehotell.

2. Skilles det mellom kostnader til arbeidstakere som kommer direkte inn i bedriften og arbeidstakere som hentes inn via et bemanningsbyrå?

Det skilles ikke mellom kostnader til arbeidstakere som kommer direkte inn i bedriften og arbeidstakere som hentes inn via et bemanningsbyrå. Det avgjørende er om personen regnes som arbeids- eller oppdragstaker i, eller i medhold av, smittevernloven, og at karanteneperioden gjennomføres i regi av foretaket.

3. Hva er bakgrunnen for at det lovfestes at ordningen avgrenses til 28. februar?

Loven regulerer en støtteordning opprettet for å håndtere en ekstraordinær situasjon, og det følger derfor naturlig at tilskuddsordningen har begrenset varighet. Varigheten på ordningen ble fastlagt i Prop. 1 S Tillegg 1 (2020-2021), og lovforslaget reflekterer dette. I nevnte Prop. 1 fremgår det blant annet at smittesituasjonen vil være avgjørende ved en senere vurdering av om ordningen bør forlenges, og det kan bli aktuelt å videreføre ordningen dersom flertallet som ankommer landet på dette tidspunktet, fortsatt må i karantene.

Lovforslaget § 2 andre ledd sier at departementet i forskrift kan forlenge ordningens varighet. Lovforslaget setter derfor ikke noen absolutt stopp for en eventuelle forlengelse av ordningen.

Prop. 63 L (2020-2021) bygger på Lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall av 17. april 2020 nr. 23 og forslaget til ny lov om midlertidig

kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020, jf. Prop. 31 L (2020-2021), der lovens varighet er fastsatt på lignende måte.

Med hilsen



Iselin Nybø